Arnis Viksna

VĒRTĪGS RĀDĪTĀJS

Inženierzinātņu doktors Ilgars Grosvalds: Biobibliogrāfija / Sast. J.Kravčinska. Biogrāfiskās apceres autors U. Sedmalis. – Rīga: RTU, 1997. – 72 lpp.

Ne tik bieži ir publicēti medicīnas vēsturnieku biobibliogrāfiski rādītāji (personāls literatūras rādītājs un biogrāfisks apcerējums). Gadsimta pirmā pusē šai jomā daudz pūlējās Izidors Brensons savos pazīstamos ārstu leksikonos, izdoti arī vairāki citi kopkrājumi. Pēckara laikā Maskavā divreiz izdots krājums "*Krievijas un PSRS medicīnas vēsturnieki*" (1986, 1988), kur ar pamatdarbiem pārstāvēti daudzi Latvijas medicīnas vēsturnieki. Savu literatūras rādītāju 25 gadu jubilejā izdeva Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs, ietverot darbinieku publikāciju sarakstu (1982). Personāli literatūras rādītāji atsevišķos izdevumos ir publicēti Paulam Stradiņam (1959), Pēterim Gērkem (1974), Konstantinam Vasiljevam (1979, Odesā), Arnim Viksnam (1992), Jānim Stradiņam (1993) un Imantam Eglītim (1998). Nav nepieciešams īpaši uzsvērt šo rādītāju izziņas un orientācijas nozīmi, jo ikdienā noderīgi tie būs vienmēr.

Dr.ing. Ilgars Grosvalds Latvijas Medicīnas vēsturnieku asociācijā oficiāli iestājās 1993. gadā, bet cieši kontakti ar medicīnas vēsturniekiem viņam izveidojās krietni agrāk, jau no Latvijas Zinātņu vēstures asociācijas (agrāk – Latvijas Dabaszinātņu vēsturnieku apvienība) dibināšanas 1958. gadā, bet it īpaši pēc 1975. gada, kad viņš kļuva par Latvijas Ķīmijas vēstures muzeja līdzdibinātāju un līdz šim laikam ir tā vadītājs. Līdztekus pētījumiem pamatspecialitātē silikātu tehnoloģijā I. Grosvalds ļoti daudz veicis Latvijas zinātņu vēstures (tostarp medicīnas un farmācijas vēstures) apguvē, par ko 1994. gadā saņēma Paula Valdena balvu.

Rādītājs pieskaņots I. Grosvalda dzīves jubilejai (dzimis 1927. gada 21. jūlijā Masačūsetsas pavalstī ASV) un ietver biogrāfisku apceri, publicētus darbus (401 nosaukums) no 1956. līdz 1997. gadam, npublicētus darbus (23), autorapliecību (1), rediģētus un recenzētus darbus (15), kā arī literatūru par I. Grosvaldu (43) un personu rādītāju.

Izdevums dod skaidru priekšstatu par I. Grosvalda centieniem medicīnas un farmācijas vēsturē. Viņš publicējis pētījumus par LU Ķīmijas fakultātes Farmācijas nodaļu un tās profesoriem Jāni Kupci, Eduardu Zariņu u.c., kā arī atzinīgi novērtētu pētījumu par latviešu farmaceitiem trimdā. Ietiecoties mikrobioloģijas jomā, viņš pētījis Eižena Zemmera darbību un publicējis aprakstus par pasaules zinātnes klasiķiem Luī Pastēru un Robertu Kohu. Cita I. Grosvalda interešu joma ir saistīta ar Ķemeru kūrorta vēsturi un pavisam neparasti - par ārstu un izlūku Andreju Peku (npublicēts palicis apkopojums par citu dēkaini – Sergeju Vronski*).

Plašāki I. Grosvalda pētījumi, ietverot arī medicīnu un farmāciju, veltīti Latvijas augstskolu vēsturei, Latvijas un Baltijas zinātniskiem kontaktiem Austrumos un Rietumos, latviešu zinātnieku darbībai trimdā u.c. Tie publicēti vietējos un ārvalstu zinātniskos žurnālos, kongresu un konferenču darbu kopkrājumos vairākās valodās.

Uzteicami, ka, strādājot paralēljomā, I. Grosvalds no sava skatupunkta bagātinājis medicīnas un farmācijas vēstures apguvi.

Rādītājs sastādīts rūpīgi un pamatīgi un kļūs par teicamu ceļvedi interesentiem.

* Publicēts pēc rādītāja iznākšanas: *Grosvalds I.* Cilvēks – gadsimta legenda jeb Latviešu Minhauzens // *Latvijas Ārsts.* – 1998. – Nr. 2. – 166.–120.lpp.